

VOEDSEL - waar komt het vandaan?

Al ons voedsel begint bij planten. Logisch, denk je misschien. Aardappelen, appels en wortels zijn planten. Maar ook voor melk, een stukje vlees of pannenkoeken zijn planten nodig.

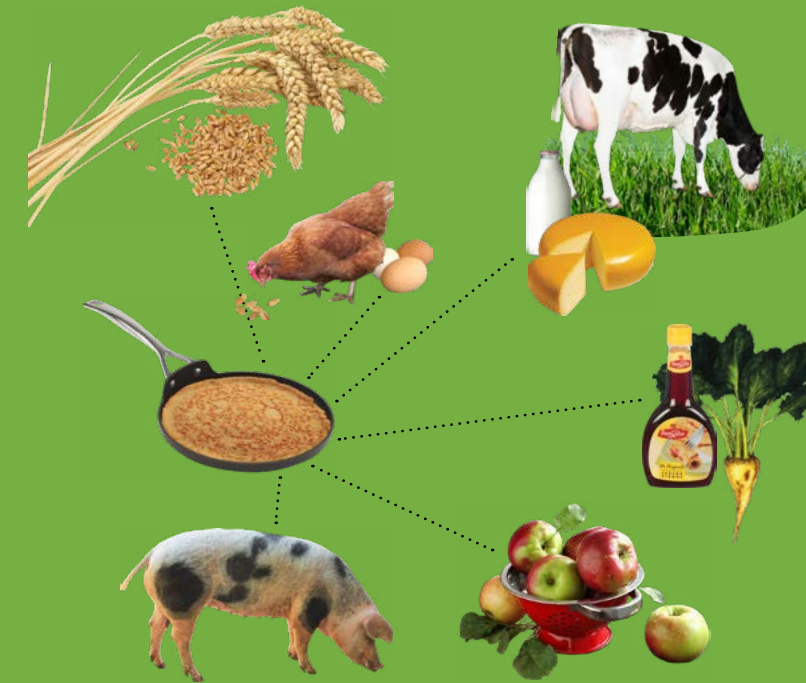
Neem een pannenkoek. Wat is daarvoor nodig? Meel, melk en eieren. En natuurlijk beleg: appel, spek, kaas en stroop. Waar komt dat vandaan?

- **Meel** wordt gemaakt van graan, zoals tarwe. Dat groeit op een akkerbouwbedrijf. De rijpe graankorrels worden geoogst en daarna gemalen tot meel.
- **Kaas** wordt gemaakt van melk. Die komt van een veehouderij, waar koeien, geiten of schapen worden gemolken. Die dieren eten gras, maïs en krachtvoer. In krachtvoer zitten granen en

peulvruchten zoals sojabonen. In de melkfabriek maken ze van melk kaas. Sommige veehouders maken zelf kaas.

- **Eieren** komen van een pluimveebedrijf. De kippen leven voornamelijk van graan.
- **Appels** groeien aan bomen. Reuzenplanten :-)
- **Stroop** maken ze uit suikerbieten: dikke knollen die in de grond groeien. In september worden ze geoogst en naar de suikerfabriek gebracht. Daar maken ze er suiker en stroop van. De bietenpulp die overblijft gaat naar de koeien als veevoer.
- **Spek** is vet vlees van een varken. In veevoer voor varkens zitten granen, zaden en peulvruchten. Planten dus.

Je ziet het, alles begint bij planten!

Veel voedsel komt tegenwoordig van ver: ananas, kiwi's, aardbeien in de winter, koffie, thee en chocola. Ook de soja voor veevoer komt uit andere landen, voornamelijk uit Noord- en Zuid-Amerika. Dat zorgt voor veel CO₂ in de lucht.

WonderWelWeetje

Wat is de overeenkomst tussen yoghurt, kaas, zuurkool en salami? Ze worden gemaakt met behulp van bacteriën.

Melk gaat naar de zuivelfabriek waar die wordt verwerkt tot halfvolle en volle melk, yoghurt, slagroom, boter en kaas.

In de meelfabriek wordt graan gemalen en gezeefd. Hoe fijner de zeef, hoe witter het meel.

Varkens gaan naar de slachterij. Het vlees gaat daarna naar de supermarkt en de slager. Of eerst naar de vleesverwerkende industrie.

In de veevoerfabriek worden allerlei soorten granen en peulvruchten gemengd tot veevoer: varkensbrokken, kippenvoer en krachtvoer voor melkkoeien.

Regenwormen, pissebedden, duizendpoten, kevers en andere bodemdierjes maken de grond vruchtbaar. Door te woelen en te graven en het eten van dode planten en dieren. Schimmels en bacteriën maken het werk af. Wat overblijft is voeding voor de planten. Hoe meer bestjes in de grond, hoe gezonder de landbouw.

In de supermarkt of op de markt komt alles bij elkaar.

